בח.

קיד א מיי פ״א מהלי שאר א מייי פי חי מואר שלות אבות הטומאה הלכה ט: מי' פרק י"ד מהלכות פסה"מ הלכה ז:

תורה אור השלם

 וְהַקְרִיב מָזֶּבָח הַשְּׁלְמִים אָשֶׁה לִיהֹוָה חֶלְבּוֹ הָאַלְיָה תְמִימָה לְעָמַת הָעָצֶה יְסִירְנְה תְמִימָה לְעָמַת הָעָצֶה יְסִירְנְה יְּמִיקְּה לְּצָׁפֶּׁוּה וְּלְּצָּהוּה יְּטְּלֶּהְה וְאָת הַחֵלֶב הַמְּבְּסָה אֶת הַקָּרְב וְאָת כָּל הַחַלֶּב אֲשֶׁר על הַקָּרֶב: ויקרא ג, ט הַ וְיָדְבַּר יְהֹוָה אֶל אִהַרוֹן וְאָנִי 1. זינו זייחה אי אוח זייחה אי אוח זינה בנה העתי לך את משמרת הרומים למשחה ולבניף לך עת שלם במדבר יח, חלים במקבר יא אמל מי אבל שי האבל יאבל שי היאבל יאבל שי היאבל יאבל שי היאבל יאבל מי היאבל יאבל מי היאבל יאבל מי היאבל יאבל מי היאבר אתו היאבר היאבר את היאבר אתו היאבר את היאבר אתו היאבר ַיַרְצֶה הַמֵּקְרִיב אתוֹ לא יַחְשֵׁב יַרְצֶה הַמֵּקְרִיב אתוֹ לא יַחְשֵׁב לוֹ פִּגוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאבֶלֶת ממנו עונה תשא:

הַשַּׁלִישִׁי פָּגוּל הוא לא יַרצה:

מוסף רש"י

כל השוחט והמקבל כו׳. או וו או זו: דבר שדרכו להקטיר. אימורין, כדילפינן לעיל דשתי אכילות מפגלות ובלבד דליחשיב עליים להאכילו למחר לראוי להן, . **אימורין למזכח בשר לאדם** (לקנו כמים שעורותיהן כבשרן. כמים שעורותיהן כבשרן. מטמחין כנטרן: עור שתחת האליה. עור חונג ממחמ מקום שחין שער מפני שחול רך (חודין קבב.) למשחה לגדולה. במתנות כהונה כתיב בויקח קרח לד נתחים למשחה. כל מתנות ק מתוים מתפחים, כל תחומת שנתתי לך בכהונתך נתתי לך לגדולה, כדמתרגמינן לרבותה (שם בקדשים בעינן שמחה קלב:). בקדשים בעינן שמחה וגדולה, דכתיב לך נתתים למשחה, כדרך שהמלכים אוכלים (יומא ן שטתוכיט לווכניט (יומא איבליס. כפר: עיכוס. נ"ך (חולין נה:) עור בית רסות. כעין שחותכין הרגליס, וכל אומו העור רך הוא (שם קבב.) עגל הרך. מפרט נהעור והרוטב כל זמן שיונק (שם נה:) להביא עור בית הבושת. הכי מפרש וחמר להביא עור בית הבושת, משום דאין להביא אלא זה לבדו. שהרי כל המנוייו שם הראוייו להיות בעולה שנויין כאן חוץ מזה, להיות השליל אינו ראוי להיות בעולה עור השליל אינו ראוי להיות בעולה דאין שליל לזכרים (שם נו.):

שימה מקובצת

הא מני ר' אליעזר היא. וא"ת א"כ מאי איריא עור האליה אפי האליה עלמה נמי. ואי לאשמועינן דעור האליה כאליה דמי, מנינא ואלו יעור הספים כחפים זנר, מכיח וחמר שעורומיהן כבשרן כדפריך בסמוך. וגראה לפרש הואיל ועיקר בבא אחא לאשמועינן כר"א אגב אורחיה אשמועינן דעור האליה כאליה דמי משתמשקן דער המכים לחנים זמ אט"ג בשמעיון לה במקום אחר (תריח): דעניא ואלו שעורותיהן בכשרן. הקשה הר"ר יעקב מאורליינש מאי מייחי מאוחה משנה הא אמר" בחולין (דף קכנ:) אל מחורינישם מחור מייחי מחוחה משטה הם אחרי בחלים מחורינים מחורי בחלין מייחי (שונה) אני מקונטן בלשון יחיד (שונה) אני בלשון יחיד בדם דקלמת החם בדה בי בלשון בשנים בשנים בשנים בשנים בשנים בשנים בשנים הבלשות אבל עוד משום ששנים הבלשות אבל עוד משום ששנים הבלשות אבל עוד משום ששנים הבלשות אבל עוד משום הבלשות אבל עוד משום הבלשות הבלשות הבלשות החב"ב בשנים המשום בשנים במשום החב"ב בלשות החברה במשום החברה החברה במשום החברה במש תוד"ה להביא וכו' ונראה דלא חני שליל משום בו' דפינל בשליי בית הבושת דינו ממש כשלמים דאם נתפגל בית הבושת נתפגל הזבח

אמר שמואל הא מני ר' אליעזר היא. וסנר לה כההוא תנא דאמר בריש הקומץ רבה (מנחות דף יו.) דלר' אליעזר הוי בכרת ולא סבר לה כרבי ירמיה דמוקי בסוף פירקין (דף לא:) סיפא כרבי אליעזר דלא מיקשי רישא וסיפא כר' אליעזר ומליעתא כרבנן וא"מ

לרבי אליעזר מאי איריא עור האליה אפילו אליה נמי ואי לאשמועינן עור כאו האליה כבשר תנינא ואלו שעורותיהן כבשרן כדפריך בסמוך וי"ל כיון דעיקרה אתא לאשמועינן כר' אליעזר אין לחוש אי אגב אורחיה אשמועינן דעור כבשר אע"ג דתנינא דאשכחן כב בשמעתה קמייתה דברכות (דף ב.) דפריך וליתני לאת הכוכבים ומשני מילתא אגב אורחיה קמ"ל דכפרה לא מעכבא אע"ג דתנינא במסכת נגעים (פי״ד מ״ג) העריב שמשו אוכל בתרומה הביא כפרתו אוכל בקדשים 0:

תנינא אלו שעורותיהן כבשרן. הקשה ה"ר יעקב מאורליינש

טובא קמ"ל דבפ׳ העור והרוטב (חולין דף קכב:) אמרינן אל תקניטני שבלשון יחיד אני שונה אותה גבי עור הראש של עגל הרך דפליגי רבון משום דסופו להקשות בו ועור האליה הוי לכ״ע כבשר ועוד קשה היכי דייק מעור הראש דיחידאה היא מברייתא דאלעזר בן יהודה הא ביו פשיטא לן מדפריך מנינא הא קחשיב עור האליה דהוי לכולי עלמא כבשר: להביא עור של בית הבושת. פי׳ בחונטרם וזה לבדו יש לך עוד או להביא אצל קדשים מכל השנוים שם ותיתה הא איכא נמי עור השליל ופי׳ בקונטרס בחולין (דף נו.) דלא חשיב שליל משום דאינו נוהג בעולה ותימה והרי כהו בית הבושת דחין נוהג בעולה ונראה דלא קתני שליל משום דאמר פרק כל הפסולין (לקמן דף נה.) דפיגל בשליל לא נתפגל הזבח ולא קאמר להביא כוו אלא דבר שאינו לגמרי בעולה ומשום דמיירי ברייתא בעולה לא תנא בית הבושת בהדיא וקאמר להביא מ: בשלמא לרב הונא היינו דקתני

שולה. תימה דבתוספתא קתני זבח וי"ל דרב הונא הוה מוקי לה כרבי אליעזר דאמר מחשבין מאכילת מזבח בוז לאדם:

אלא לרב חסדא מאי איריא דקתני עולה ליתני ובח. לשמואל לא מקשה למה לי למיתני עולה ליתני זבח דחי תני זבח הוה מוקמינן ליה כרבי אליעזר:

כאליה דמי. ואפילו לענין הקטרה ובשלמי כבש שאלייתו קריבה נמי העור ז קרב כי היכי דלענין אכילה חשיב ליה בשר לענין מלות הקטרתו נמי בשר הוא וקתני מתני׳ דכי שחיט שלמים לאכול עור האליה בחוץ או למחר הויא מחשבה ואע"ג דחישב מאכילת מזבח לאדם: רבי אליעור היא. לקתן בפ׳ כל הפסולים

(דף לה.): לחכול דבר שחין דרכו לחכול. כגון אימורים או חוץ לזמנו

או חוץ למקומו: ולהקטיר. חוץ לזמנו או חוץ למקומו: דבר שאין דרכו להקטיל. כגון בשר: לחכול דבר שדרכו לאכול. בשר: שדרכו להקעיר. אימורין. אבל אם חישב להקטיר בשר למחר או לאכול אימורין למחר כשר שאין מחשבין מאכילת אדם למובח ומאכילת מזבח לאדם: לאו כאליה דמי. לענין מצות הקטרתו הוא דמעטיה הרא כדמפרש רבה חו. חלבו האליה תמימה גבי הקטרת אליה כתיב ופריש בהדיא חלב ולא עור: והכא במאי עסקינן. מתני׳ דחשיב ליה אכילת אדם באליה של גדי שאינה קריבה כדאמרן בפ"ק (לעיל דף ט.) לימד על העו שאינה טעונה אליה: מאי המ"ל. תנא דמתני' אי באליה של גדי קאי אי אמרת בשלמה בשל כבש קמ"ל לשמוחל דמחשבין מאכילת אדם למובח שו ומאכילת מזבח לאכילת אדם כרבי אליעזר ולרב הונא דמוקי לה כרבנן אשמעינן תנא דידן דעור אליה לאו כאליה דמי להקטירו אלא לרב חסדא למה לי למתנייה אי לאשמועינן דעור אליה לענין אכילת אדם כאליה דמי וכי חשיב עליה לאוכלו למחר כאילו חישב על כזית מבשרו הואיל ורכיך וחזי לחכילה: מנינח. בשחיטת חולין: ואלו שעורותיהן לבשרן. לטמח טומאת נבילות וקחשיב עור האליה: מלטרף. לטמא טומאת אוכלין בכבילה או טומאת נבילות בכזית: אבל הכא. לענין קדשים כתיב גבי מתנות כהונה לכל קדשי בני ישראל לך נתתים למשחה (במדבר יח) והיינו לגדולה כדמתרגמינן לרבו ללמד שיהו אוכלין אותן דרך אכילת מלכים המשוחים ולא עבידי מלכים דאכלי עור אימא לא תהא מחשבה: עגל הרך. מפרש בהעור והרוטב ש כל שנתו: להביא עור בית הבושת. של נקבה וזה לבדו יש לך להביא עוד או אלל קדשים מכל השנויים שם: עור יו בית הפרסות. י) מן הארכובה ולמטה: חוץ למקומו. אם שחט ע"מ לאכול יו מאחת מאלו חוך למקומו: עולה אין. גבי עולה הוא דתנא מחשבת הקטרת עור אליה דפסלה: אבל זבה. סתמא לא התני שמע מינה אין מחשבת הקטרה מועלת בעור האליה בשאר זבחים: לרב הונא. דאמר בהדיא מעטיה קרא גבי אליה דו דנהוי אימורין אבל גבי עולה לא אימעיט דכתיב י הנתחים ועור האליה בשר הוא: אלא לרב הסדא. דאמר

א) לקמן לא:, ב) לקמן לה., ל) לקמן לט:, כל לקמן לט:, ע"ש, (ג' מנחות יב. ע"ש, (ל) שבת קז. חולין נה: קכב. נדה נה. ירוש׳ שבת פי״ד ה״א, פסחים פ"ז הי"א, סנהדרין פ"ח ה"ב, ה) ולקמן לא. סוטה טו. מולין קלג.] ירוש תרומות פ״ה מולין קלג.] ירודי תרומות פ״ה ה״א, ככורים פ״ב ה״א, () [מוספ׳ פ״ב ה״ב ע״ש חולין נה:], () [לעיל יד.], מ) ת״כ צו פי״ג ה״ב, קדושים ח"ב צו פ"ג ה"ב, קדוטים
 פ"א ה"ד, (ט) חולין קכב.,
 שם:, (כ) ויקרא א ח,
 [וע"ע מוי מנסומ לג. ד"ה
 הכל בימר ביאורן, (מ) [וע' מיעכ מו' מולין לו. ד"ה להביא]:

הגהות הב"ח

(A) גמ' מגשר זכח שלמיו ביום השלישי: (3) רש"י ד"ה שלישי וכו׳ זכח שלמיו ביום:

שינויי נוסחאות

א) איז רישא ר׳ אליעזר ומיפא רבנן (כתה"י, פרי"ד, ש"מ): ב] נ"ל רבה (*ש"מ וכ"ה ברש"י): בן לים רבה (ישים וביה בוש"י). ג] ככל כתה"י ודפו"י פרסות, וכן הוא ישר (דק"ט). [אכל לפי הגהת הגר"א באות שאח"ו נדל"ל הגר"ם. כמות שממייז ונדיכ הפרסות]: ר] בהמה דקה נמחק ולימל כחולין (הני הגריא ורשיש). ויענ"ץ (מוחק סיכם דקה: ה] שנים ואיזה זה זהו כו' (שים ופריד): ו] דלל גרסי' אמר רבא ופריה: ז'ן ללם גלפ"י אמר רבא
מוכח בלמה דוכתי, ע"י יצמות ג
ע"א ובמוס" שם ד"יה אמר
ובחולין קין ע"א ובמוס" שם ד"ה
איכא דמוכח כן. אמנם אחר
העיון בכל הנהו מוספות הנ"ל
הינה אמנה אמר רב לה היה
מוכח דוכה אמר רב לה היה גרסתם ע"ש (הגרייב). וגי' ש"מ ונס"ו רבה, ורש"ש כ' לנ"ל לגרום שמואל: ז] העור נמי (ש"ח: ה] כגליון גרס רבא. וע' לעיל אות ב: מן לאכילת מזבח נעני חות כ: מן לאכילת מזבח (ש"ם): יא] מיכת עוד נמחק (בר"ז). ונ"ה כמ"ל. ולקיק גורם (עוד. וכ"ה במ"ל. וכחוק" כלפניני: בן דבור זה שייך לעיל קודם ד"ה עגל הכך (ש"ח: ג' ב"ל להקטיר (רש"ש): יג' להקטיר (רש"ש): ד'ן בכ"ש בר אכילת אימורין. עליו חוץ למקומו פוסלת ואין בו כרת. ג'׳ הר"פ ברש"י שלו וונ. גי לא פ כנס י טטו וכעי״ז בגליון): פוסלות (שמכ״י): יו) הפסולין דמסברא דומיא דשלישי דהיינו חוץ לזמנו קמרבי כו' (ש"מ): יח) ל"ל עונה ולשתוק ולמעוטי: ימו ולשתוק ולמעוטי (שונב"). ישן ולשתוק ולמצוטי אתא דממנו כו' כל"ל והד"ל (ש"מ): כ] תנהו ענין (כתה"י). ודבור זה שייך לע"ב (אך סדר הדבורים לא אמי שפיר ול"ען: דעור באן דעור (ש"ח): כב] כדאשכחן בריש יבמות ובשמעתא קמייתא (ש"ח): כג] להקשות וקמ"ל הכא דעור האליה כל"ל וכ"ה כס"י (צ"ק). ועי׳ ש״מ נחידושים: כדן הא ועיטא לן מדפריך תנינא. מינות ללו נמחקות (ש"מ). נ"ל הא קחשיב עור האליה ופשיטא לן מדפריך תנינא דהוי לכו"ע כבשר (גליון). ועי" ל"ק ופ"מ: כה] והרי חשיב בית מ: כו] להביא דבר שאינו נוהג לגמרי אפילו בשלמים נוהג לגמרי אפילו בשלמים ומשום דמיירי כו' כל"ל (צ"ק והגרי"א חבר). ועי' ש"מ כחידושים: בז] לכאורה ל"ל מאדם למזבח דלר״ה עור אליה לאכילה גבי זבח ובמחשב להקטיר הוי מאדם למזכח (ח"ש עע"ש. ועי

כאליה דמי והא קא מחשב מאכילת מזבח לאדם אמר שמואל הא מני יור' אליעזר היא דאמר מחשבין מאכילת מזבח לאכילת אדם ומאכילת אדם לאכילת מזבח ידתנן השוחט את הזבח לאכול דבר שאין דרכו לאכול להקטיר דבר שאין דרכו להקטיר כשר ור"א פוםל במאי אוקימתא כר"א אימא סיפא יזה הכלל כל השוחם והמקבל והמוליך והזורק לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר דבר שדרכו לאכול אין שאין דרכו לאכול לא אתאן לרבגן רישא ר' אליעזר וסיפא רבנן אמר ליה אין א רב הונא אמר עור אליה לאו כאליה דמי אמר רבא יו מ"מ דרב הונא יחלבו האליה ולא עור האליה רב חסדא אמר לעולם עור האליה כאליה דמי והכא במאי עסקיגן באליה של גדי כולהו כשמואל לא אמרי רישא ר"א וסיפא רבנן לא מוקמי כרב הונא לא אמרי עור אליה כאליה דמי הא משמע להו כרב חסדא מאי מעמא לא אמרי מאי קמ"ל עור אליה כאליה דמי תנינא יואלו שעורותיהן כבשרן יעור שתחת האליה ורב חסדא איצטריך סד"א ה"מ לענין טומאה דרכיך מצמרף אבל הכא אימא ^{©2}למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין ולא עבידי מלכים דאכלי הכי אימא לא קמ"ל מיתיבי יהשוחם את העולה להקטיר כזית מעור שתחת האליה חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת אלעזר בן יהודה איש אבלי' אומר משום רבי יעקב וכן היה רבי שמעון בן יהודה איש כפר עיכום אומר משום ר' שמעון אחד עור בית הפרסות בהמהף דקה ואחד עור הראש של עגל הרך ואחד עור שתחת האליה וכל שמנו חכמים גבי מומאה ואלו שעורותיהן כבשרן להביא עור של בית הבושת חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת עולה אין אבל זבח לא בשלמא לרב הונא היינו דקתני עולה אלא לרב חסדא מאי איריא דתני עולה ליתני זבח אמר לך רב חסרא איבעית אימא באליה של גדי ואיבעית אימא תני זבח: פסול ואין בו כרת כו': מנה"מ אמר שמואל תרי קראי כתיבי מאי היא אמר רבה ישלישי יוהו חוץ לומנו פיגול

זהו חוץ למקומו והנפש האוכלת ממנו אחר ולא שנים ח זהו חוץ לזמנו ולמעוםי חוץ למקומו ואימא והנפש האוכלת ממנו זהו חוץ למקומו ולמעוםי חוץ לזמנו מסתברא חוץ לזמנו עדיף דפתח ביה אדרבה חוץ למקומו עדיף דסמיך ליה אלא אמר אביי כי אתא רב יצחק בר אבדימי [אמר רב] וו סמיך יאדתני תנא כשהוא אומר ישלישי בפרשת קדושים תהיו שאין ת"ל שהרי¤ כבר נאמר יואם האכל יאכל מבשר זבח (6) השלמים ביום השלישי

גבי אליית אימורין עור נמי קרב ליתני זבח סתמא: **איבעית אימא.** הך מתני' נמי באליה של גדי ולא מיתני ליה זבח באליה במחשבת הקטרה אלא במחשבת אכילת אדם כי מתני': מנהני מיני. דמחשבת חוץ לומנו 🖦 וחוץ למקומו פוסלת ייו וענוש כרת באכילה זאת שחישב עליו חוץ לומנו: חרי קראי כחיבי. חד חוץ לומנו וחד חוץ למקומו: שלישי. אם האכל יאכל מבשר זבח ⁽²⁾ השלמים ביום השלישי (ויקרא ז) ומוקים ליה תנא לקמן [כט.] במחשב בשעת עבודה לאכול מזבחו ביום השלישי הכחוב מדבר: זה חוץ לומנו. דשלישי חוץ לזמן אכילת שלמים הוא: פגול. דכתיב בסיפיה דקרא פגול יהיה קרא יתירא הוא לרבות חוץ למקומו ומסתברא דאמחשבת חוץ למקומו מוקמינן לה ולא אמחשבת שאר פסלות כגון לשפוך דמו [על הרלפה און ע"מ לערבו בדם הפסולין יו דדמי לחוץ לומנו קמרבי בהאי קרא וחוץ למחילה דמי לחוץ לומן: ממנו. משמע דלא קאי אעונה יו משא דנפקא לן מיניה כרת אלא אחד מינייהו דאחד משמע ולא שנים מדלא כחיב האוכלת ולשתוק ישו: **למעוטי.** דמתנו מיעוטא הוא: עדיף. לאוקומי כרת עליה: דסמיך ליה. דהאי ממנו סמוך לפגול יהיה דמרבינן ביה חוץ למקומו: כשהוא אומר שלישי בפרשם קדושים סהיו. קרא זוטא ואם האכל יאכל ביום השלישי פגול הוא לא ירצה (ויקרא יט): סנהו בו לחוץ למקומו. דבאוכל ממש ביום השלישי ליכא לאוקמא דהא כתיב לא ירצה ואמרינן לקמן (דף כנו) וכי אחר שהוכשר יחזור ויפסל אלא על כרחך במחשב בשעת עבודה ע"מ כן קאמר: